

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/60/2013
Identifikačné číslo spisu:	1013200924
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1013200924.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: C., r. č.: XXXXXX/XXXX, bytom Q., občan Slovenskej republiky, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 03. októbra 2013 č.k. 1S 133/2013-25, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 03. októbra 2013 č.k. 1S 133/2013-25 p o t v r d z u j e .

Žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: 15817-2/2013-BA z 08.03.2013 (č.l. 8) žalovaná ako odvolací správny orgán príslušný podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 200-134116-CA01/2012, NP 203-4615/2012 z 10. decembra 2012, ktorým nebol nárok na materské, ktorý si žalobkyňa ako dobrovoľne nemocensky poistená osoba uplatnila od 02. novembra 2012, priznaný v zmysle § 31 ods. 3, § 32 ods. 2 písm. b), § 32 ods. 4 písm. a) a § 50 zák. č. 461/2003 Z.z., potvrdila a podané odvolanie zamietla.

Podľa § 179 ods. 1 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. do pôsobnosti ústredia patrí rozhodovať v druhom stupni vo veciach, o ktorých rozhodovať v prvom stupni patrí do pôsobnosti pobočky.

Podľa § 32 ods. 2 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. ochranná lehota poistenkyne, ktorej nemocenské poistenie zaniklo v období tehotenstva, je osem mesiacov.

Podľa § 32 ods. 4 písm. a) zák. č. 461/2003 Z.z. plynutie ochrannej lehoty sa skončí, ak neuplynula skôr, dňom, v ktorom poistencovi vzniklo nemocenské poistenie.

Podľa § 50 zák. č. 461/2003 Z.z. platí, že, ak poistenkyni zaniklo nemocenské poistenie v období tehotenstva, má nárok na materské od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom alebo odo dňa pôrodu, ak porodila skôr, ak jej trvala ochranná lehota ku dňu začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom alebo skutočným dňom pôrodu.

2. Výrok rozhodnutia odôvodnila žalovaná tým, že žalobkyňa bola povinne nemocensky poistená ako zamestnanec u zamestnávateľa L., Pezinok od 1. októbra 2002. V období od 26. septembra 2010 do 01. novembra 2012 mala prerušené povinné nemocenské poistenie zamestnanca z dôvodu čerpania rodičovskej dovolenky.

V období od 05. januára 2009 do 08. januára 2010, od 01. januára 2011 do 30. januára 2012 a od 31. januára 2012 do 26. októbra 2012 bola evidovaná ako dobrovoľne nemocensky poistená osoba.

Podľa § 293cb ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. dobrovoľne nemocensky poistenej osobe, ktorej malo toto dobrovoľné nemocenské poistenie trvať po 31. januári 2012, dobrovoľné poistenie zaniká od 1. februára 2012, ak odsek 2 neustanovuje inak.

Podľa § 293cb ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. dobrovoľne nemocensky poistená osoba, ktorej vzniklo dobrovoľné poistenie pred 1. februárom 2012, toto poistenie trvalo k 31. januáru 2012 a k tomuto dňu nezískala 270 dní dobrovoľného nemocenského poistenia, je dobrovoľne nemocensky poistená podľa zákona účinného do 31. januára 2012 aj po 31. januári 2012 do dňa podania odhlášky z dobrovoľného nemocenského poistenia, najdlhšie do dňa, v ktorom získa 270 dní nemocenského poistenia.

3. Podľa žalovanej žalobkyňa získala 270 dní dobrovoľného nemocenského poistenia dňa 26.10.2012 a toto poistenie jej týmto dňom zaniklo zo zákona.

Žalobkyňa si na tlačive „Žiadosť o materské“ B 0655015, doručeným pobočke dňa 17.10.2012, uplatnila nárok na materské a jeho výplatu z poistného vzťahu dobrovoľne nemocensky poistnej osoby od 02.11.2012, kde lekár pravdepodobný deň pôrodu určil na 14.12.2012.

4. Keďže k zániku dobrovoľného nemocenského poistenia podľa žalovanej došlo v čase, keď bola žalobkyňa tehotná, začala jej z tohto poistenia po jeho zániku plynúť osemmesačná ochranná lehota, ktorej plynutie však podľa ustanovenia § 32 ods. 4 písm. a) zákona v znení neskorších predpisov skončilo dňom vzniku povinného nemocenského poistenia zamestnankyne.

Podľa § 26 ods. 1 písm. e) zák. č. 461/2003 Z.z. zamestnancovi sa prerušuje povinné nemocenské poistenie, v období, v ktorom čerpá rodičovskú dovolenku podľa osobitného predpisu, ak ide o ženu.

Podľa § 26 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. vznik prerušenia povinného nemocenského poistenia, podľa odsekov 1 až 4 sa posudzuje rovnako ako zánik povinného nemocenského poistenia a skončenie prerušenia tohto poistenia sa posudzuje ako jeho vznik.

5. Ďalej žalovaná zdôraznila, že dňa 28.09.2010 bol elektronickou formou od zamestnávateľa žalobkyne prijatý formulár Registračný list fyzickej osoby - prerušenie nemocenského poistenia žalobkyne s dátumom vzniku prerušenia dňa 26.10.2010 z dôvodu čerpania rodičovskej dovolenky a dňa 08.11.2012 bol od zamestnávateľa prijatý formulár Registračný list fyzickej osoby - prerušenie nemocenského poistenia žalobkyne s dátumom zániku prerušenia dňa 01.11.2012 z dôvodu čerpania rodičovskej dovolenky.

Týmto podľa žalovanej vzniklo (sa obnovilo) žalobkyňi ako zamestnancovi od 02.11.2012 povinné nemocenské poistenie zamestnanca a preto posledným dňom trvania ochrannej lehoty plynúcej po zániku dobrovoľného nemocenského poistenia bol 01.11.2012. V dôsledku obnovenia povinného nemocenského poistenia zamestnanca, žalobkyňi zanikla ochranná lehota, ktorá jej začala plynúť dňa 27. októbra 2012 po zániku dobrovoľného nemocenského poistenia. Toto podľa žalovanej znamená, že deň vzniku dôvodu na poskytnutie materského, t. j. 02. november 2012 nespadá do ochrannej lehoty plynúcej po zániku dobrovoľného nemocenského poistenia.

6. Na uvedenom základe žalovaná konštatovala, že ochranná lehota ku dňu začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu (02. novembra 2012) určeným lekárom žalobkyňi netrvala, nakoľko sa jej dňa 02. novembra 2012 obnovilo povinné nemocenské poistenie zamestnanca.

Začiatok šiesteho týždňa pred skutočným dňom pôrodu (07. decembra 2012) pripadol na 26. októbra 2012, kedy žalobkyňi ešte ochranná lehota z dobrovoľného nemocenského poistenia nezačala plynúť,

pretože toto poistenie jej v tento deň ešte trvalo (posledný deň poistenia).

7. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyni ku dňu začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom z dobrovoľného nemocenského poistenia už netrvala ochranná lehota a ku dňu začiatku šiesteho týždňa pred skutočným dňom pôrodu ešte ani nezačala plynúť, nespĺňa podmienku nároku na materské deklarovanú v § 50 zák. č. 461/2003 Z.z.

Z uvedeného dôvodu žalobkyni nárok na materské, ktorý si uplatnila z dobrovoľného nemocenského poistenia od 2. novembra 2012, podľa žalovanej nevznikol.

8. V súvislosti s nárokom uplatňovaným žalobkyňou žalovaná zdôraznila, že jej pobočka dňa 20.11.2012 vydala rozhodnutie č. 200-125035CA04/2012, ktorým žalobkyni podľa § 48 ods. 2, § 53 a § 57 zák. č. 461/2003 Z.z. priznala materské za obdobie od 02.11.2012 do zániku nároku na materské vo výške 8,66671000 €/deň. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.12.2012.

9. K odvolacím námietkam žalobkyne žalovaná uviedla, že ochranná lehota je časový úsek, ktorý nasleduje po zániku nemocenského poistenia a v ktorom fyzickej osobe vznikne za splnenia zákonom ustanovených podmienok nárok na nemocenskú dávku. Ak fyzickej osobe vznikne nové nemocenské poistenie pred skončením ochrannej lehoty, je potrebné jej nároky posudzovať z nového nemocenského poistenia.

V tejto súvislosti žalovaná zdôraznila, že v ochrannej lehote nemocenské poistenie netrvá, preto nárok z novovzniknutého nemocenského poistenia je potrebné posudzovať prednostne pred nárokmi z ochrannej lehoty. Význam ochrannej lehoty spočíva v tom, že chráni poistenca po určitý časový úsek aj po zániku nemocenského poistenia, ak mu nevznikne nové nemocenské poistenie a toto právo na ochranu nemožno poistencovi nepriznať. Účelom ochrannej lehoty je chrániť poistenca po skončení jeho nemocenského poistenia v zákonom ustanovenom období, než poistencovi vznikne nové nemocenské poistenie. Zo znenia § 32 ods. 4 písm. a) zák. č. 461/2003 Z.z. vyplýva jednoznačne, že plynutie ochrannej lehoty sa skončí vznikom nového nemocenského poistenia.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

10. Proti hore citovanému rozhodnutiu žalovanej podala žalobkyňa žalobu z 05.05.2013.

11. Žalobkyňa najmä dôvodila nedostatočne zistený skutkový stav veci a následne aj nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v nesprávnom posúdení okamihu skončenia plynutia ochrannej lehoty.

Podľa jej názoru ochranná lehota v zmysle ust. § 32 ods. 4 písm. a) zák. č. 461/2003 Z.z. sa skončila dňa 02.11.2012 vrátane, t.j. v deň, kedy jej vzniklo povinné nemocenské poistenie z dôvodu jej nástupu na materskú dovolenku, nakoľko ochranná lehota sa končí až uplynutím toho dňa, v ktorom poistencovi vzniklo nemocenské poistenie a nie dňa predchádzajúceho dňu, v ktorom nemocenské poistenie vznikne. Ochranná lehota tak trvá aj v deň vzniku povinného nemocenského poistenia.

12. Ďalej s pripustením, že ak by aj zánik prerušenia nemocenského poistenia pripadol na deň 01.11.2012, kedy bol sviatok, potom s odkazom na ust. § 29 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v spojení s ust. § 122 ods. 3 Občianskeho zákonníka žalobkyňa argumentovala, že posledným dňom ochrannej lehoty by bol najbližší nasledujúci pracovný deň (t.j. 02.11.2012).

13. Žalovaná sa k žalobe vyjadrila podaním z 10.07.2013.

B)

14. Krajský súd v Bratislave ako súd prvého stupňa napadnuté rozhodnutie preskúmal a po nariadení pojednávania dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie i postup správnych orgánov boli v súlade so zákonom.

15. S poukazom na ustanovenia § 244 ods. 1, § 250i ods. 1 veta prvá O.s.p., § 29 ods. 1 a 2, § 32 ods. 2 písm. b), § 32 ods. 4 písm. a), § 50, § 293cb ods. 1, § 293cb ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. vyhodnotil na str. 7 rozsudku zistené skutočnosti s nasledovným právnym názorom.

„Účelom ochrannej lehoty je chrániť poistencu po skončení jeho nemocenského poistenia v zákonom ustanovenom období, než poistencovi vznikne nové nemocenské poistenie. Žalobkyni sa plynutie ochrannej lehoty v zmysle ust. § 32 ods. 4 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. skončilo dňom vzniku povinného nemocenského poistenia zamestnankyne, t.j. 1.11.2012, pretože dňa 2.11.2012 žalobkyni opätovne vzniklo/obnovilo povinné nemocenské poistenie zamestnanca z dôvodu, že ako zamestnancovi jej dňa 1.11.2012 zaniklo prerušenie povinného nemocenského poistenia zamestnanca z dôvodu, že na deň 2.11.2012 pripadol začiatok 6.týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeného lekárom na 14.12.2012. Žalobkyňa teda bola v ochrannej lehote po zániku dobrovoľného nemocenského poistenia od 27.10.2012 do 1.11.2012.“

16. Ďalej sa krajský súd vyjadril k námietkam žalobkyne týkajúcim sa skutočnosti, že zánik prerušenia nemocenského poistenia pripadol na deň 01.11.2012, kedy bol sviatok, a že k vzniku jej dobrovoľného nemocenského poistenia došlo počas predchádzajúcej právnej úpravy a k zániku dobrovoľného nemocenského poistenia následne došlo priamo zo zákona.

17. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení a z predloženej písomnej dokumentácie žalovanej, po preskúmaní zákonnosti rozhodnutí a postupu správneho orgánu v medziach žaloby, dospel krajský súd k záveru, že rozhodnutia a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom.

III.

Odvolanie žalobkyne/stanoviská

18. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 12.11.2013 (č.l. 30) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobkyňa žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie žalovanej a vráti jej na ďalšie konanie.

Takto sformulovanú požiadavku na súdnu ochranu žalobkyňa odôvodnila tým, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je postihnuté vadou, ktorá spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, a to ustanovení § 50 v spojení s § 32 ods. 4 písm. a) zák. č. 461/2003 Z.z., v zmysle ktorých ochranná lehota pre žalobkyňu skončila uplynutím dňa 02.11.2012.

19. Na prvom mieste zotrvala na svojej argumentácii, že jej nástupom na materskú dovolenku došlo (02.11.2012) k vzniku povinného nemocenského poistenia, ktoré mala prerušené z dôvodu čerpania rodičovskej dovolenky.

Podľa žalobkyne gramatickým a logickým výkladom slovného spojenia „...plynutie ochrannej lehoty sa skončí dňom, v ktorom poistencovi vzniklo nemocenské poistenie“ nemožno dospieť k inému záveru než tomu, že ochranná lehota sa končí až uplynutím toho dňa, v ktorom poistencovi vzniklo nemocenské poistenie a nie dňa predchádzajúceho dňu, v ktorom nemocenské poistenie vznikne. Potom ochranná lehota trvá aj v deň vzniku povinného nemocenského poistenia.

20. V prípade, že sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožní s jej právnym výkladom, potom zotrvala na svojich skôr vyslovených argumentoch vychádzajúcich z toho, že uvedený deň bol štátnym sviatkom a je nutné vychádzať z osobitnej úpravy pre počítanie lehôt v sociálnom poistení (§ 29 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v spojení s § 122 Občianskeho zákonníka).

21. Vo svojom vyjadrení zo dňa 02. decembra 2013 28.08.2012 (č.l. 35) žalovaná zopakovala relevantný skutkový stav:

- od 01. októbra 2002 bola žalobkyňa povinne nemocensky poistená ako zamestnankyňa,
- od 05. januára 2009 do 08. januára 2010 bola žalobkyňa dobrovoľne nemocensky poistenou osobou,
- od 1. januára 2011 do 30. januára 2012 a od 31. januára 2012 do 26. októbra 2012 bola žalobkyňa tiež dobrovoľne nemocensky poistenou osobou,

- od 26. septembra 2010 do 01. novembra 2012 mala uvedené povinné poistenie z titulu zamestnankyne prerušené z dôvodu čerpania rodičovskej dovolenky,
- od 28. júna 2013 má uvedené poistenie opäť prerušené z dôvodu čerpania rodičovskej dovolenky.

22. Ďalej žalovaná zopakovala svoje pôvodné argumenty z napadnutého rozhodnutia a vyjadrenia z 10. júla 2013 k žalobe. Tiež sa vyjadrila k odvolacej námietke, že pokiaľ posledný deň lehoty priadol na štátny sviatok, potom je nutné zohľadniť podľa žalobkyne počítanie lehôt podľa osobitného predpisu, ktorým by mal byť Občiansky zákonník.

23. Na základe uvedeného preto žalovaná požadovala potvrdiť rozsudok napadnutý odvolaním ako vecne správny.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. potvrdil.

25. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (žalobkyne), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (vigilantibus leges sunt scriptae) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy. Preto správny súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody, t.j. dispozitívne rozhodnutie účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho počas súdneho prieskumu presvedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

26. Rovnako Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 1 v spojení s § 205 O.s.p.) o nevyhovení žalobe a o jej zamietnutí, preto Najvyšší súd ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu i súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutie žalovanej, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zrušujúcimi námietkami žalobkyne (§ 250j ods. 2 O.s.p.), a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej.

Ďalej zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp.zn. 1Sžo 33/2008, sp.zn. 2Sžo 5/2009 či sp. zn. 8Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným sú tesne zviazané nielen dôsledkami ale aj účastníkmi.

27. V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov)

sa Najvyšší súd stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáha preskúmania rozhodnutia žalovanej, je právna otázka, kedy je ukončené plynutie ochrannej lehoty v súvislosti s očakávaným dňom pôrodu.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

28. Vzhľadom na vyššie vyslovené názory a v súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd preto zastáva názor, že po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp. doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k hore vymedzenej právnej otázke (viď hore uvedené potvrdenie aj z iných dôvodov).

29. Žalobkyňa svoje odvolanie oprela o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom dospela k záveru, že v ustanovení § 32 ods. 4 písm. a) zák. č. 461/2003 Z.z. je jednoznačne uvedený okamih skončenia ochrannej lehoty.

30. V odvolaní žalobkyňa kladie dôraz na gramatický a logický výklad zákonného textu obsiahnutého v ustanovení § 32 ods. 4 písm. a) zák. č. 461/2003 Z.z. Je nepochybné, že gramatický prístup k výkladu právneho pojmu nezabezpečí jednotlivcovi dostatočný prehľad o rozsahu a obsahu tohto pojmu, ale zabezpečuje jeho prvotné spoznanie a informuje o jeho začlenení do právneho poriadku. Takisto žalobkyňa nespresnila, ktorá z metód logického výkladu ju priviedla k jej záverom.

Ďalej žalobkyňa s poukazom na ustanovenie § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 28 zák. č. 461/2003 Z.z. zdôraznila výklad právnych úkonov podľa ich jazykového vyjadrenia. Najvyšší súd však v súvislosti s výkladom vyššie citovaných ustanovení zdôrazňuje ich všeobecne záväzný charakter na rozdiel od požadovaného výkladu zmluvných práv a povinností a v súvislosti s tým kladie dôraz na teleologický výklad dotknutého zákonného textu hľadajúci naplnenie účelu, ktorý zákonodarcu spája s inštitútom ochrannej lehoty. Preto možnosť výkladu právnych úkonov v oblasti sociálneho poistenia podľa ich jazykovo-vôľového vyjadrenia nie je možné per analógia využiť na ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov na rozdiel od stanovovania významu zmluvných práv a povinností v tejto oblasti.

Podľa § 28 zák. č. 461/2003 Z.z. na právne úkony v sociálnom poistení sa vzťahuje osobitný predpis, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom.

31. Ako správne konštatoval krajský súd v napadnutom rozsudku (citované v bode 15. - obdobne aj žalovaná vo svojich vyjadreniach), sledovaným účelom ochrannej lehoty je v zákonom presne vymedzených situáciách vytvoriť fikciu existencie verejného poistenia ako protikladu jeho zániku s cieľom chrániť poistenca, napríklad po skončení jeho nemocenského poistenia v zákonom ustanovenom období. Týmto inštitútom sa mimoriadne predlžuje existencia verejnoprávneho poistného vzťahu a s tým spojená poistná ochrana poistenca po určité obdobie, t.j. v rozpore so skutočnosťou sa mu priznávajú nároky, akoby jeho poistný vzťah naďalej riadne trval.

S takýmto výkladom však nekorešponduje názor žalobkyne, ktorá zotrváva na názore, že v jednom dni

majú súbežne popri sebe plnohodnotne existovať poistný vzťah prechodne vyplývajúci z existencie ochrannej lehoty majúcej základ v dobrovoľnom nemocenskom poistení a súčasne začal pôsobiť poistný vzťah vyplývajúci z povinného nemocenského poistenia zamestnanca. Uvedené poistné vzťahy sledujú celkom protikladný cieľ a ich spoločná existencia sa tým vylučuje.

32. Logickým výkladom „reductio ad absurdum“ je nutné eliminovať také právne závery, ktoré ako výkladový extrém sa dostávajú mimo zaužívaný rámec právnej regulácie a ich prípustnosť v živote nie je možné bežnými logickými pravidlami poznania odôvodniť.

Je nepochybné, že spoločná existencia ochrannej lehoty a nemocenského poistenia je proti účelu úpravy spoločenských vzťahov sledovaného zákonodarcom v prejednávanej veci. Preto Najvyšší súd musel zaujať právny názor, že žalobkyni v súvislosti s pôrodom nemohol vzniknúť iný nárok na materské ako ten, ktorý žalovaná priznala žalobkyni v inom konaní z poistného vzťahu zamestnankyne.

33. Ďalej žalobkyňa zotrvala na názore, že vzhľadom na charakter dňa 01. novembra (štátny sviatok) je nutné plynutie ochrannej lehoty predĺžiť v zmysle aplikácie § 122 ods. 3 Občianskeho zákonníka v spojení s § 29 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. až na nasledujúci pracovný deň, ktorým bol v prejednávanej veci 02. november 2012.

34. Najvyšší súd obdobne ako uviedla žalovaná vo svojom vyjadrení z 02.12.2013 k odvolaniu žalobkyne zdôrazňuje, že ochranná lehota nemá procesnoprávny ale hmotnoprávny charakter. Jej plynutie zákonodarcu považuje za nutné predĺženia iba v tom prípade, ak by nositeľ práva, ktorého aplikácia je podmienená touto právnou skutočnosťou, bol na svojom subjektívnom práve ukrátený.

Ako už Najvyšší súd vyššie konštatoval (viď bod č. 32), žalobkyni nevznikol nárok na materské z titulu ochrannej lehoty ale mohol jej vzniknúť nárok z povinného nemocenského poistenia zamestnanca, čo však nie je predmetom tohto súdneho konania. Avšak samotná skutočnosť, že posledný deň ochrannej lehoty by mal padnúť na deň štátneho sviatku s prihliadnutím na skutočnosť, že v prvý nasledujúci pracovný deň, t.j. 02.11.2012 jej vznikol nový poistný vzťah z titulu zamestnankyne, je pre prejednávanú vec irelevantná.

V.

35. Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené žalobkyňou uvádza, že napadnuté rozhodnutie odporkyne má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle § 209 a nasl. zák. č. 461/2003 Z.z. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené.

Počas konania nebolo účastníkmi naznačené ani odvolací súd nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť.

36. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobkyne ako aj s prihliadnutím na argumentáciu žalovanej, Najvyšší súd s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

37. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnej žalobkyni právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

38. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávných vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).